

ONAFHANKELIJKHEIDSFESTEN TE BREDa.

Hetzel keek haar schuin aan; zoo krom als 'n haak was zijn blik en, met 'n teeder kirrende stem, zei hij: „Je bent 'n krent, Ernesta, ze moesten je doodslaan! Als jij 's alleen door 't bosch gaat, laat mij 't dan weten.”

„Met zulke dingen maakt men geen gekheid!” wees zij hem terecht. „Beteren dan jij hebben de genade Gods wel verloren.”

Dat Hetzel 't niet zoo kwaad meende, dat wist ze echter wel. Sinds hij destijds zoo'n beetje om haar gevreeën had, maakte zij heimelijk onderscheid tusschen hem en de anderen. Van hem heb ik dan toch maar 'n aanziek gehad! Deze gedachte deed haar meer goed dan het boekje in den rokzak. En dat ze hem toentertijd zoo flink afgebeten had, deed haar ook nog altijd plezier. Hij is, wel is waar, zoowat veertig jaar jonger dan ik, maar als ik wil, trouwt ie dadelijk om mijn boekje. — Dus luisterde ze vol ernst naar hem toen hij haar ernstig raad gaf. Hij zou, in haar plaats, het geld niet maar steeds bij die stads-menschen laten liggen. Die waren ook niet het meeste te vertrouwen, naar wat ze zoo hoorde. Ook was er elk oogeblik, ergens herrie en je wist dan toch maar niet, of zoo'n spaarbank, al was ie dan van nog zulk dik ijzer, nog wel seculair was. 't Komt er dan maar op aan, wie den sleutel heeft! Liever vandaag dan morgen, moest ze naar Graz tippelen en haar geld opvragen.

„Heb je geen tijd, zendt mij dan maar,” voegde hij er bij. „Laat nou 's naar je kijken!” lachte zij.

„Neem me dan ten minste mee als beschermer. Ik ben vroeger soldaat geweest en weet den weg. Met heeren kan ik ook omgaan. Je hebt me alleen maar vrij te houden onderweg, anders verlang ik niks.”

Zij sloeg het aanbod echter af. Zij gevoelde iets als schroom. Geen sterveling wilde ze in haar boekje laten kijken. En de honderd gulden, die wilde zij, de eerste maal, heelemaal alleen in de hand hebben. Ook de Steckenboer was van meening, dat ze toch eindelijk eens werk moest maken van het geld. En zoo toog zij dus, op 'n zekeren dag bij het kriecken van den dageraad, op weg naar Graz. Boerenmenschen zijn op verre tochten niet zoo onbeholpen, als men wel eens denkt. Ze gaan van kerk tot kerk. Ernesta had alleen maar te weten, aan welke kerken ze voorbij zou komen, en die leerde ze uit het hoofd, net als het Onze Vader. Eerst Fischbach, dan Heilbrunn, daarna Passail, daarna Semriach, daarna Straszengel, en zoo verder. 't Is waar, die kerken staan uren ver van elkaar en vaak ligt er een uitgestrekte wildernis tusschen. Twee begeleiders had de oude Ernesta, de schutsengel en het broodzakje, waarin de Steckenboerin ook nog kaas en rookvleesch gedaan had. „Maar daarvoor moest ze 'n mooie Grazer koek meebrengen.” Daar zij een oude pelgrimsstaf bij zich had, waaraan de rozenkrans bengelde, hield men haar onderweg voor 'n bedevaartgangster. Het oudje vond zichzelf echter erg zondig omdat ze zoo maar alleen om het lieve geld de wereld inging. En dan nog zoo veel geld! Voor honderd gulden kan 'n mensch alles koopen, de hemel alleen niet. — Wat zou ze nu zoo al koopen! Zouden de koeien en de kalven van den Steckenboer te koop zijn? Onderwijl deelde zij hier en daar aan arme kinderen kruisjes uit. Onderweg eens rustende, bekeek zij den rokzak waarin nog steeds het boekje zat vastge-naaid. Het verwonderde haar, dat de naden nog zoo goed hielden; 't was toch zoo vele, vele jaren geleden dat ze toegenaaid waren. Den tweeden dag kwam zij op de plaats van bestemming. Bij het gebouw, waar men zei, dat ze haar geld zou krijgen, ging zij ergens in 'n donkeren hoek, tornde met een schaar den naad open en haalde het boekje te voorschijn. De hoeken waren verkreukeld en het was heelemaal warm. Daarna dribbelde ze naar binnen en de portier bracht haar naar het loket. Daar stonden de menschen, net als thuis het lieve vee voor de kribbe. Een van de heeren, die daar achter het traliwerk zaten te schrijven, nam haar het spaarbankboekje uit de hand, boog eerst de hoeken recht, sloeg er 'n blik in en keek toen de oude meid aan. Deze zei, dat zij haar geld verlangde. Toen gaf hij het boekje door. Al heel gauw werd van 'n ander loket geroepen: „Ernesta Guggenhofer!”

„Hier!” antwoordde zij luid, want dat had ze nog van de leering als ze daar werd afgeroepen. — Zou 't heelemaal uitbetaald worden, overwoog zij, zou men er niet wat aftrekken voor het opvragen? De man daarbinnen nam 'n hoopje geld uit de lade en legde een bankbiljet van honderd gulden voor haar neer.

„Dank u wel!” zei zij, bevende van vreugde.

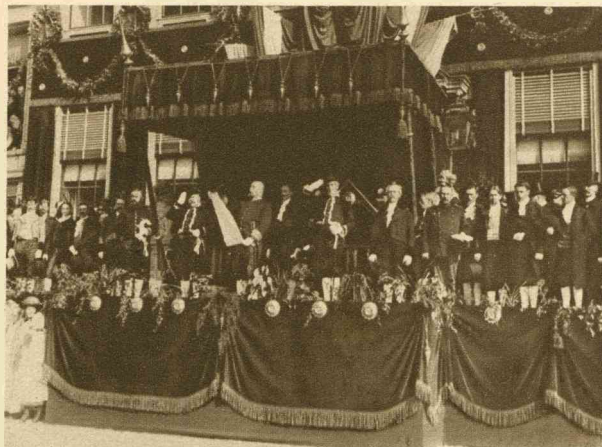
Hij legde echter nog een tweede bankbiljet van honderd gulden voor haar neer. En 'n derde en nog verscheiden guldens.

„Dat andere is niet voor mij,” zei zij, en schoof het geld terug.

„U wenscht teruggaaf, met den interest? Welnu dan. Dat is te zamen drie honderd en vijf gulden.”

Nauwelijks hoorde ze dat, of het oudje begon luid te jammeren: „Ik heb 't goeie boekje niet! Mijn boekje is weg! Ze hebben mijn boekje geruimd! Het mijne is van honderd gulden, gladaaf. O wee, o wee, mijn boekje!” Opgewonden dribbelde ze heen en weer en anderen begonnen haar op zij te dringen.

„Jou onnoozel mensch!” riep de heer aan het loket uit. „Kom toch hier, en pak je geld in!” Het kostte hem niet weinig moeite, om haar duidelijk te maken, dat het werkelijk haar boekje was, en dat door de vele jaren de interest zoo groot was geworden. Krampachtig nam zij eindelijk de banknoten op en legde ze op elkaar; waarlijk, haar stijve, knokige vingers waren daarvoor haast niet geschikt. En ze was blij, toen ze den heelen bal, vastgeknoot in 'n rooien zakdoek, in den zak had. Toen tuimelde zij naar

Plechtige inbezetting der stad Breda, in naam van den soevereinen vorst van Nederland door Mr. Willem Boudewijn Donker Curtius en Jhr. Gerardus Martinus van Bommel voor het stadhuys.

Praalwagen voorstellende „Hulde aan het leger.”

Praalwagen voorstellende „Vrede door Recht.”

Een zeer eigenaardige groep, die bovenstaande praalwagen voorafging: Carnegie, stichter van het Vredespaleis, Bertha von Suttner, de voorvechtster van den vrede en de Tsaar van Rusland, die de eerste Vredesconferentie bijeen heeft geroepen.

buiten, en in haar hoofd was 't net als op dien zekeren verhuurdag, jaren geleden, toen ze uit overmoed te veel zoeten wijn had gedronken. Later, toen ze in 'n koffiehuis zat, liet ze het hoofd hangen en peinsde er over, wat ze toch in 'shemelsnaam met dat zondig veel geld moest beginnen. Toen ze daarop het gelag moest betalen, vroeg ze, of er van de acht kruizer niet wat af kon: ze was maar 'n oude boerenmeid en had nog ver te loopen voor ze thuis was.

De waardin schoof de kleine muntstukjes goedmoedig weer naar haar toe en wenschte haar 'n goeie reis.

Op den terugweg gaf zij aan twee bedelaars 'n aalmoes; toen ze echter 'n derde tegenkwam, gaf ze niks. Wat heb je er nou aan, geld te krijgen, als je 't toch weer moet weggeven? Ik heb 't ook niet gestolen, warempel niet! — Ze wischte zich met haar arm het zweet van het gezicht. —

En je maakt toch maar bedelaars, met dat voortdurend geven. Als iedereen maar op z'n zaken paste, dan zou er geen bedelvolk zijn!

Toen zij, den tweeden dag, door het groote Teufelsteinbosch kwam, waar geen rechte weg doorheen loopt, doch alleen maar slechte voetpaden zijn, viel de avond reeds. Het was doodstil, alleen zat in een van de oude boommen, welke uitstaken boven het jongere hout. 'n raaf te krassen. Ernesta liep — hoe moe ze ook was — haastig voort en dacht bij zichzelf: Als er nou 's 'n roover kwam! — Daar stond ie al voor haar de watermeester Hetzel, die weer eens 'n langverwacht geluk tegemoet ging. Ze schrok niet weinig.

„Daar ben ik!” zei hij gemoedelijk. „In welken zak zit 't nou?”

„O, jou idioot!” riep zij, „bedoel je het geld, dan moet je zelf maar naar Graz gaan. Geen cent, hoor!”

„Was 't boekje vals?”

„'t Was vals, vervallen, — verjaard, omdat ik te lang gewacht heb.”

„Nou heb je niks, Ernesta! O, jee, daar moet ik toch om lachen!”

Heimelijk voelde zij naar den knoedel in haar zak, of de hemel haar nu misschien niet werkelijk gestraft had!

„Houd mij maar vast,” moedigde hij haar aan, en gaf haar zijn arm. „Houd je maar goed vast, dat je niet over de wortels struikelt. — Sjonge, dat is ook 'n stom geluk! Als ik nou 's met je getrouwd was! 'n Oudje en geen geld! Marand Josef!”

Eindelijk kwamen ze beneden, bij de herberg aan den Alpsteig, waar ze binnen gingen. Ze zou wel honger en dorst hebben na zoo lang geloopt te hebben, en als 'n mensch dan nog op geld rekt en niks krijgt! Hij liet haar wijn geven en twee porties lamsvleesch bakken. Daarbij gichelde hij maar steeds onder z'n zwaren knevel.

„Toch heb ik medelijden met je, oudje!” lachte hij luid, en legde zijn arm om haar hals. „Zeg Ernesta, ik moet je 's wat zeggen. Als je nou het geld gehad hadt, daar boven in het bosch, dan had je mij dadelijk moeten beloven dat je met mij trouwen zou, en dan hadden we morgen naar den pastoor gegaan. Voor niks ga je haar niet tegemoet, heb ik tegen mezelf gezegd.

„Malle vent, dat kunnen we nu toch ook wel doen,” opperde zij schalks.

„Nee, oudje, zonder geld niet! Verbeeldt je, de kamers vol kinders — en geen kruizer in huis!”

Daar had hij 'n ribbenstoot te pakken. Maar de volle scherpte van haar elleboog had ze hem niet laten voelen. —

't Is toch 'n doorgoet kerel, dacht ze bij zichzelf. En ik heb hem wat voorgelogen, ik heb hem verdacht! Waar moet dat heen, als dat geld me, op den eersten dag reeds, al zoo door en door slecht maakt? Anders breng ik in 'n heel jaar niet zooveel zonden bij elkaar, als ik nu al heb begaan op den terugtocht van Graz. Waar zal dat op uitloopen! —

Op eens greep ze haar glas wijn en nam zoo'n lange teug, dat Hetzel haar arm tegenhield.

„Waarom laat je me niet drinken?” vroeg ze vinnig. „Ben je er dan zoo zeker van, dat ik vandaag geen courage meer nodig heb? Hier, m'n goeie man!” Ze tastte in den rokzak, haalde den toegeknoopten zakdoek voor den dag en gooide hem op tafel.

„Wat heb je daar nou voor 'n knoedel?” vroeg hij.

„Kijk maar 's, nieuwsgierige kerel!”

Hij peuterde den doek los en vond verfrommeld papier. Ook dat peuterde hij uit elkaar, en snoof luid. Hij zei niets, geen enkel woord, snoof alleen maar. En peuterde en meesmuilde.

„Hetzel, je bent beter, dan je er uit ziet,” zei zij, „wat van mij is, is ook van jou.”

Hij wist niet, wat hij er van denken moest. De lach bestierf op z'n gelaat.

„En moet — moet ik nou met je trouwen?”

„Blijf zitten, Hetzel, en eet je kalfsvleesch. Ik blijf bij m'n koeien en jij bij je water. Maar samendoen — als je 't goed vindt.”

„En — trouwen?”

„Och, jij! Wat praat je toch altijd van trouwen! Kan je dan geen moeder gebruiken?”

„Laten we nou 's net doen als de groote lui,” zei Hetzel, en hief z'n glas op, om met haar te klinken.

„Kom, jij!” weerde zij af, „dan wordt ik nog dronken! Ik heb al te veel gepraat.”

En den volgende dag deed zij inderdaad alsof er niets gebeurd was. Ze wou niks van Hetzel weten. En toen er menschen kwamen, om het miljoen te zien, dat ze van Graz had meegebracht, sloeg het oudje de armen uit elkaar, en riep: „Kst, kst!” zooals men de hoenders van de broodmand jaagt. Van het miljoen liet ze niemandal zien. De rokzak was weer toegenaaid.

Den derden dag na haar terugkeer bleef de oude Ernesta in bed liggen. De dokter, die juist bij een van de burens was geweest en kwam kijken, schreef 't toe aan de vermoeienis van de reis en gaf den raad, dat zij 'n paar dagen zou blijven liggen. Ze zou echter nooit meer opstaan. Den zesden dag stierf ze aan longontsteking — op haar een en tachtigste jaar. 'n Testament liet zij niet na, maar, bij het bedienen had ze, in tegenwoordigheid van verscheiden menschen, luid en duidelijk gezegd: „M'n gestreepte rok is voor den watermeester Hetzel!”

Met gemengde gevoelens van blijdschap en droefheid maakte deze nu de naad van den zak los. Toen haalde hij gauw een geitenhoedstertje bij de kolenbranders vandaan. — Zij droeg zoo nu en dan den gestreepten rok, maar in den zak tasten deed hij, wanneer ie lust had.